

7.

Idet jeg har den Ære hermed at tilstille Ministeriet en Udskrift af Ribe Stifts Landemodes-Protocol og en Meddelelse om Forhandlingerne ved det udvidede Landemøde den 3die d. M., begge forsaavidt angaae Forhandlingerne i Anledning af Ministeriets Circulaire af 15de April d. A., skal jeg tillade mig angaaende de i Circulairet berørte Spørgsmaal at fremkomme med følgende Ytringer:

Hvad Drettelse af Frimenigheder indenfor Folkekirken angaaer, da skal jeg ikke udtale mig vidtløftigt om denne Sag, der er saa udførligt behandlet i Rigsdagen og udenfor den, men kun erklære, at jeg slutter mig til dem, der bestemt fraraade Drettelsen af saadanne Menigheder, fordi man derved vilde komme ind paa en Vej, om hvilken det er at forudsee, at den vilde føre til Opøsning af hele vor nuværende Kirkeordning. Det fremgaaer klart af mange Ytringer i Folkethinget, at en temmelig stærkt repræsenteret Side kun vilde ansee en Lov efter det i Landstinget omendrede Udkast som et lille Skridt, der skulde føre langt videre frem i independentistisk Retning. Garantierne for, at saadanne Menigheder ikke vilde blive oprettede, uden hvor der var en stærkt følt Trang tilstede, vilde søges gjorte mindre og mindre, og Tilsynet af Provst og Biskop med saadanne Menigheder vilde have Lidet eller Intet at betyde.

Ligesom jeg paa det Bestemteste maa fraraade en almindelig Lov om Drettelse af Frimenigheder, saaledes maa jeg ogsaa finde det utiraadeligt at give den om Pastor Virkebal dannede Frimenighed Plads i Folkekirken, da det neppe vilde kunne undgaaes, at dette vilde føre til de samme farlige Conseqventser. Det synes mig at være det ene Rigtige, at lade denne Frimenighed blive staaende, hvor den selv har stillet sig, dog saaledes, at de i denne Menighed udførte ministerielle Handlinger blive, saalænge den ikke afviger fra Folkekirken i Lære og Ritus, anerkjendte som havende samme Gyldighed, som om de vare udførte i Folkekirken.

For at afhjælpe saavidt muligt de kirkelige Brøst og Mangler, som ere blevne meget omtalte baade i Rigsdagen og udenfor den, og som ingenlunde skulle nægtes at være tilstede, endstjøndt Forholdene i denne Henseende maae erkjendes at have forandret sig meget til det Bedre i den senere Tid, maa man derfor efter min Mening see sig om efter heelt andre Midler end Drettelsen af Frimenigheder. Et skarper Tilsyn af de overordnede Autoriteter er bleven nævnt som et saadant Mittel, og Udtalelserne herom ville vistnok være baade en Spore og en Støtte for Kirkens Tilsynsmænd, men Tilsynet trænger efter min Mening til en stærkere Støtte, som jeg antager, at Drettelsen af geistlige Juryer vilde afgive. Allerede den i Aaret 1854 sammenkaldte Kirkecommissiøn foreslog Drettelsen af saadanne Domstole, og lignende Forslag ere flere Gange fremkomne.

Ogsaa antager jeg, at det vilde være til Gavn for Kirken, at der indrømmedes Menighederne nogen Indflydelse paa Besættelsen af Præsteembederne. Dog mener jeg ikke, at der bør gives Menighederne Valgret, der let vil blive misbrugt, men kun et negativt Votum, saaledes at de faae Leilighed til med Hensyn til et mindre Antal af Ansøgerne at yttre sig om, hvorvidt de have Noget at bemærke imod Nogen af disse, hvad deres Lære og Levnet angaaer.

Hvad nu det i Ministeriets Circulaire sidst berørte Punkt angaaer: Udførelsen af Bestemmelsen i Grundlovens § 75, da har det altid været min Overbeviisning, at under vor